asociația lume bună
Construim motivație

PROIECT CO-FINANȚAT DE:
Administrația Fondului Cultural Național

Implicarea face diferența.

Kaufland

resurse

educație

proiecte

educație ROC

Ghid Proiect

Antibullying Cultural în Diaspora și rural

Prima ediție a avut loc în 2022.

oameni

cultură

rezultate

Proiectele Asociației Lume Bună urmăresc:

- Dezvoltarea **INTELIGENȚEI EMOȚIONALE;**
- Creșterea motivației în procesul de învățare;
- Obținerea unui rezultat palpabil până la finalul proiectului;
- Dezvoltarea responsabilității fiecărui copil pentru ceea ce își propun ca echipă;
- Exprimarea și încurajarea creativității, încurajarea și stimularea încrederii în forțele proprii;
- Dezvoltarea abilităților de comunicare și cooperare;
- Validarea implicării lor de către membrii comunității;
- Creșterea încrederii în sine - copiii devenind modele pentru comunitate;
- Valorificarea temelor relevante, care se regăsesc în curriculumul diferitelor discipline școlare.

Învățarea în cadrul proiectelor noastre presupune transformarea experienței în **cunoștințe utile pentru viață** prin explorare și experimentare practică.

Antibullying cultural în diaspora și rural

Despre proiect:

Proiectul **Antibullying cultural în Diaspora și Rural** are ca scop promovarea incluziunii, diversității și toleranței prin implicarea copiilor și profesorilor din rural și diaspora (zone cu acces limitat la cultură) în activități de educație prin cultură cu tematică legată de combaterea bullying-ului în aceste comunități.

În acest sens, în cadrul proiectului au fost desfășurate o serie de ateliere dedicate elevilor: ateliere de lectură, ateliere de actorie, ateliere de creativitate și ateliere dedicate tematicii bullying-ului.

Prin proiect s-a adus în prim plan tematica descoperirii și combaterii bullying-ului, abordarea acestei teme fiind făcută prin lectură, prin proiecte individuale și prin lucrul în echipă.

Context și nevoia de scalare a acestui proiect pentru a putea avea un impact și mai mare în rândul elevilor din unitățile de învățământ din România.

Incidența bullying-ului în școlile din România este una foarte ridicată, 73% dintre elevi fiind martorii unei situații de bullying în școala lor și 58% fiind martorii unei situații de bullying în clasa lor *(Salvați Copiii 2016, 52)*[1] *- Bullying-ul în rândul copiilor : Studiu sociologic la nivel național).*

Pe de altă parte, contextul legislativ recent *(Ordinul nr. 4.343/2020 din 27 mai 2020*[2]*)* introduce obligații specifice școlilor pentru prevenirea și combaterea violenței psihologice (bullying-ului) și propune instrumente specifice pentru identificarea bullying-ului în mediul școlar.

Dezvoltarea a unui climat pozitiv și incluziv în clase și în școală, inclusiv acțiuni de combaterea violenței, acțiuni de antibullying reprezintă una din activitățile de prevenție eligibilă în cadrul PNRAS[3] (Programul Național de Reducerea Abandonului Școlar), ceea ce Asociația Lume Bună face prin proiectele derulate de peste 11 ani.

În acest context, activitățile din cadrul proiectului *„Antibullying Cultural în Diaspora și Rural"* reprezintă o bună ocazie pentru unitățile școlare de a-și consolida capacitatea instituțională în problematica bullying-ului și de a identifica și împrumuta bune practici de la școlile participante în proiect. În plus, prin activitățile specifice adresate elevilor, proiectul contribuie la consolidarea procedurilor de consultare și participare a elevilor în deciziile importante la nivelul școlilor.

Pentru obținerea unor rezultate relevante, proiectul trebuie susținut pe termen lung, pentru a forma deprinderi durabile în cât mai multe școli.

Tipuri de activități ce pot fi desfășurate în unitățile școlare în vederea prevenirii și combaterii bullying-ului:

1. **Activități tip modul**
2. **Activități punctuale la ora de dirigenție**

Beneficiari: Copii, 10-15 ani, gimnaziu

[1] Salvați Copiii. 2016. *Bullying-ul în rândul copiilor: Studiu sociologic la nivel național* https://www.salvaticopiii.ro/sci-ro/files/10/10551dfa-f0b2-4cb0-a103-08d811dc31a9.pdf

[2] https://www.edu.ro/sites/default/files/_fi%C8%99iere/Legislatie/2020/OMEC_4343_2020_norme%20antibullying.pdf

[3] https://www.edu.ro/PNRAS

1. Activități tip modul

Aceste activități pot fi realizate cu copii dintr-o singură clasă, fiind coordonate chiar de profesorul diriginte, sau la nivel de unitate școlară unde pot participa copii din mai multe clase fiind desemnat un profesor coordonator din unitatea școlară.
Pentru rezultate măsurabile copiii selectați trebuie să participe la ateliere așa cum sunt ele înscrise în calendar - respectând orele în care se desfășoară aceste întâlniri (față în față sau online).
Atelierele desfășurate față în față sau online adresate copiilor beneficiari vor include:

- club de lectură ce va avea în centru o carte, cum este cartea "Copii Răi" sau profesorul coordonator poate propune orice altă carte sau material cu tematica descoperirii și combaterii bullying-ului;
- atelier de dezbatere organizat în urma lecturării cărții și facilitat de profesorul coordonator sau dacă este posibil chiar de autoarea/autorul cărții;
- atelier cu un psiholog specialist cu tematica bullying-lui;
- atelier de creativitate (exprimare vizuală a cărții/materialului citite/citit).

Asociația Lume Bună recomandă ca desfășurarea acestor activități să se facă offline, interacțiunea copiilor fiind elementul esențial în obținerea rezultatului dorit.

Durată Modul :
Minim 8 ateliere, iar la final realizarea unei expoziții culturale pe tema combaterii bullying-ului organizată local.

Desfășurare: 2 ore/atelier

Rezultate:

La finalul atelierelor copiii:

- **vor organiza o expoziție culturală** pe tema combaterii bullying-ului, expozitie ce va ilustra modalitatea în care ei își pot exprima vizual atât conținutul cărții/materialului citite/citit, experiența participării la ateliere cât și modul în care s-au confruntat cu bullying-ul;
- **vor avea materiale foto-video realizate în cadrul proiectului** (dacă este cazul);
- **vor dezvolta abilități de inteligență emoțională**: încrederea în sine, controlul emoțiilor, comunicare pozitivă, principii de relaționare cu cei din jur, aplanarea conflictelor, empatia, luarea de poziție, încurajarea și protejarea victimei, descurajarea agresorului;
- **vor avea testimoniale de la colegi, profesori și participanți la expoziția realizată** de ei împreună cu profesorul coordonator la nivel de unitate școlară sau chiar în comunitatea locală.

Important:

Asociația Lume Bună recomandă ca desfășurarea acestor activități să se facă offline, interacțiunea copiilor fiind elementul esențial în obținerea rezultatului dorit.

Pentru acele situații în care se impun și activități online, **puteți avea în vedere un REGULAMENT pe care să-l aduceți la cunoștință copiilor beneficiari și părinților/tutorelui copiilor.**

1. Respectarea programului și prezența online a tuturor copiilor beneficiari selectați.
2. Utilizarea **platformei online pentru care optați (ZOOM, Google Meet, etc.)** pentru toate atelierele – se va folosi același link pentru toate atelierele.
3. Părintele/tutorele va trebui să fie informat în legatură cu activitățile propuse și poate să semneze și un **acord de GDPR** prin care să-și exprime acordul pentru ca fiul/fiica să participe la aceste ateliere, să fie de acord cu înregistrarea unor secvențe din întâlnirile online, cu postarea pe site, Instagram și Facebook a unor fotografii dacă va fi cazul,etc.
4. Copiii vor avea **camera video pornită** pentru a fi văzuți și a interacționa atât între ei cât și cu profesorul/facilitatorul și specialiștii invitați să țină ateliere.
5. Daca vor să intervina pot ridica mâna fizic și sunt văzuți pe cameră sau pot apăsa pe simbolul “mână” din aplicația online.
6. Copiii sunt încurajați să fie **CURIOȘI, INTERACTIVI,** să pună întrebări și să interacționeze cu specialiștii atât pe platforma online folosită (ZOOM, Google Meet, etc.) cât și pe grupul privat Facebook între ei.

Nr.atelier	**CONȚINUT ATELIER**
Atelier 1	**Descriere proiect și cunoaștere a participanților** **La atelier vor participa toți copiii beneficiari alături de toți invitații (psihologul școlii, colegi profesori, specialiști,etc.)** 1. Se vor prezenta activitățile proiectului precum și derularea întregului program. 2. Se vor cunoaște copiii între ei. 3. Pentru întâlnirile online, se vor discuta regulile pentru buna desfășurare a atelierelor în online iar pentru aceasta se va prezenta regulamentul ce trebuie respectat de toți participanții. Profesorul coordonator va avea acordurile GDPR semnate de părinți/tutore încă de la începutul proiectului. 4. Se vor forma grupele și se va stabili calendarul atelierelor. 5. Profesorul se asigură ca fiecare copil participant să aibă

	tehnologia necesară (un telefon smart sau tabletă/laptop/calculator) și conexiune la Internet. **NOTĂ:** Pentru a măsura impactul proiectului puteți avea în vedere chestionare autoadministrate, aplicate înainte de începerea și după finalizarea atelierelor dedicate copiilor participanți. **După finalizarea atelierului:** ● profesorul coordonator informează copiii în ce grupe sunt și care este programul lor pentru următoarele ateliere. ● trimite în format electronic cartea sau materialul ce are tematica descoperirii și combaterii bullying-ului și care este propusă/propus pentru dezbatere. **Nota:** După primul atelier copiii vor avea minim 10 zile pentru lectura cărții sau a materialului propus pentru dezbatere.
Atelier 2	**Atelier tip club de lectură** **În funcție de numărul de copii participanți și în funcție de numărul de grupe stabilite, se va avea în vedere un atelier de tip club lectură pentru fiecare grupă.** 1. Copiii vor lucra pe grupe, numărul de participanți fiind stabilit în funcție de modalitatea de desfășurare a atelierului (față în față sau online). 2. Pentru activitățile desfășurate față în față putem avea în vedere maxim o clasă iar pentru online maxim 15 copii, în așa fel încât să existe interacțiune pentru fiecare participant. 3. În cadrul acestui atelier va avea loc o dezbatere pe marginea tematicii din cartea sau materialul selectat pentru a fi citită/citit de fiecare participant. 4. Atelierul va fi facilitat de profesorul coordonator sau, dacă va fi posibil, copiii se pot întâlni cu autorul/autoarea cărții/materialului citite/citit cu care vor discuta liber despre tematica bullying-ului.
Atelier 3 și 4	**Ateliere de introspecție și analiză a fenomenului de bullying** Se au în vedere 2 ateliere: un atelier pentru fiecare grupă și un atelier cu toți participanții selectați în proiect.

	1. Pornind de la cartea/materialul citită/citit profesorul coordonator va avea discuții cu copiii legate de tematica bullying-ului. 2. Copiii vor fi încurajați să vorbească deschis despre anumite experiențe pe care le-au avut chiar ei sau le cunosc de la școală, mediu privat, dacă acestea au existat. 3. Pentru aceste ateliere este necesar să fie invitat un un psiholog sau specialist în analiza și gestionarea situațiilor de bullying.
Atelier 5	**Atelier de creativitate pentru toți copiii participanți în proiect** La acest atelier se va discuta despre experiența lor de învățare în cadrul atelierelor anterioare, despre modalitatea în care ei își doresc să exprime vizual conținutul cărții sau al materialului și propria perspectivă asupra tematicii legate de bullying. 1. Copiii vor realiza individual un colaj (**Vision Board)** pe tematica combaterii fenomenului de bullying în care au în vedere 3 elemente: școala, prietenii și visele lor pentru viață. 2. Aceste colaje vor face obiectul unei expoziții organizată la final, fie în unitatea școlară fie în comunitatea locală. 3. În cadrul acestui atelier se va discuta, pe scurt, despre principalele etape ale organizării expoziției locale și modalitatea în care se va face selecția creațiilor ce vor fi incluse în expoziție. **Nota:** Materialele realizate de copii vor scoate la lumină percepția lor asupra fenomenului de bullying, vor putea descoperi diversitatea modalităților de exprimare pe aceeași temă. Activitatea are ca scop creșterea auto-conștientizării și sporirea încrederii în forțele proprii, precum și oferirea de instrumente pentru proiectarea propriilor dorințe în viitor.
Atelier 6	**Atelier de prezentare a colajelor realizate** Acest atelier se va desfășura pentru fiecare grupă, după realizarea colajelor reușind astfel să vedeți modul de abordare al fiecărui copil și felul cum privesc ei aceste situații.

	1. Copiii își prezintă fiecare creația realizată putând primi un feedback de la profesorul coordonator. 2. Profesorul coordonator are în vedere abordările diferite în ceea ce privește tematica bullying-ului prezentate de copii prin intermediul creațiilor personale. 3. Copiii au ocazia de a afla informații noi despre colegii lor prin intermediul proiectelor realizate și discutate în clasă (Nu există greșeli, urmărim evidențierea propriilor percepții ale copiilor și înlesnirea exprimării lor în acest proiect, ne influențate de adulți).
Atelier 7	**Pregătirea și organizarea expozițiilor locale** 1. Se va discuta cu copiii despre modalitatea în care se va realiza expoziția creațiilor realizate de ei. Copiii vor putea veni cu întrebări sau sugestii. 2. Se va discuta despre spațiul în care își propun să organizeze expoziția, resursele pe care le au și modalitatea în care își doresc să promoveze expoziția la nivelul unității școlare sau al comunității locale.
Atelier 8	**Evenimentul de prezentare a expoziției locale** Evenimentul va fi o zi specială atât pentru copii cât și pentru unitatea școlară sau comunitatea locală – fiind un eveniment organizat de copii în care ei vor putea prezenta propria perspectivă asupra tematicii proiectului. 1. La acest eveniment (indiferent dacă este organizat în unitatea școlară sau în comunitatea locală) pot fi invitați membrii ai comunității locale, primar, colegi profesori, părinți, prieteni ai copiilor participanți la proiect, etc. 2. Copiii beneficiari pot povesti despre proiect și care a fost experiența lor personală în proiect precum și cu ce au rămas după, dar și cum și-ar dori să continue proiectul la nivel local. 3. Se vor strânge testimoniale și impresii de la participanții la eveniment. 4. Se vor face fotografii și materiale video ce vor fi centralizate de către profesorul coordonator pentru a promova realizarea expoziției locale prin postări în Social Media, prin realizarea unui material video ce poate fi urcat pe youtube, etc.

2. **Activități punctuale la ora de dirigenție:**

Ora poate fi susținută de profesorul diriginte, psihologul școlar sau un alt specialist invitat de diriginte.

Un prim pas în prevenirea bullying-ului îl reprezintă oferirea de informații către elevi despre fenomenul de bullying, cauzele acestui fenomen, caracteristicile agresorului și victimei, consecințele bullying-ului asupra dezvoltării fizice și psihice armonioase.
Profesorul poate preveni fenomenul de bullying, observând și identificând la timp un comportament de victimă sau agresor, ambele generând suferința. Implicarea dirigintelui/profesorului în prevenirea și combaterea fenomenului de bullying este foarte importantă. Prin transformarea clasei într-o echipă ce lucrează împreună, nici un copil nefiind izolat sau "uitat", acesta va încuraja un mediu de colaborare și competiție de tip sportiv de echipă, nu o competiție bazată pe răutate și comportamente negative.

Activitățile de informare se pot realiza prin discuții individuale, dezbateri despre bullying, ore de consiliere și dirigenție, distribuirea de materiale media (filme, imagini) cu mesaje antibullying, campanii de informare, etc.
Conștientizarea comportamentelor de bullying între copii, precum și a consecințelor negative dramatice pe care bullying-ul le are asupra dezvoltării emoționale poate fi realizată prin participarea activă a elevilor la diverse activități pe această temă, prin prezentarea unor situații de bullying și prin promovarea unor metode pozitive și eficiente de educare socio-emoțională.

Durată activitate:
O oră sau mai multe ore de dirigenție

Instrumente necesare:
Ecran de proiecție, videoproiector și conexiune bună la Internet

Rezultate:

La finalul activității copiii:

- vor cunoaște ce este fenomenul de bullying;
- vor ști cum să acționeze dacă asistă la un comportament tip bullying;
- vor ști ce să facă dacă sunt victima fenomenului de bullying;
- vor ști cum să-și controleze propria agresivitate;
- vor descoperi unele tehnici de a face faţă fenomenului bullying;
- vor identifica și controla emoțiile negative;
- vor ști să sensibilizeze faţă de victimele bullying-ului.

Nr.atelier	CONȚINUT ATELIER
Atelier 1	**Activitate didactică pentru prevenirea bullying-ului : „Cum putem opri un bully ”** La activitate participă toată clasa și se poate desfășura într-o oră sau mai multe ore de dirigenție. Premergător acestei activități copiii pot primi o prezentare Power Point despre fenomenul bullying. 1. La începutul activității copiii vor viziona un material video despre cum putem opri un bully: https://www.facebook.com/watch/?v=1724931877557794 2. Se analizează materialul vizionat având o discuție liberă cu toți copiii, aceștia fiind încurajați să pună întrebări sau să povestească anumite experiențe pe care le-a avut chiar ei sau le cunosc de la școală, mediu privat, dacă acestea au fost. 3. Copiii pot fi implicați într-un joc de rol pentru a înțelege că diferențele nu ne fac inferiori sau superiori ci trebuie să știe ce înseamnă încrederea de sine și puterea de a-și înțelege și gestiona emoțiile. **La finalul activității copiii vor învăța să nu reacționeze cu furie, să nu răspundă provocărilor „cu aceeași monedă”, pentru a evita perpetuarea la nesfârșit a conflictului. Vor primi indicații despre modul eficient de a reacționa în astfel de situații, cum să se raporteze corect față de acest fenomen și mai ales despre cum să aducă la cunoștință adulților despre fenomenul de bullying emoțional care este un fenomen greu de demonstrat, dar cu consecințe deosebit de grave.**

Concluzii:

- Rolul dirigintelui/psihologului școlar în promovarea valorilor pentru o viață sănătoasă psihologic și relațional, trebuie să devină tot mai puternic, copiii știind astfel cum să se protejeze în fața acestui fenomen și cum să intervină în cazuri în care alți copii au nevoie de ajutor.
- Trebuie să educăm continuu copiii astfel încât să știe ce înseamnă empatia, toleranța, discriminarea, respectul, drepturile și libertățile individului, lucrul în echipă, colaborarea, acceptarea, importanța succesului atât la nivel individual, dar mai ales la nivel de echipă.

- Bullying-ul poate fi oprit doar prin efortul colectiv, prin conștientizare și educare continuă.
- Elevii, profesorii, părinții și autoritățile au datoria să raporteze, să ia toate măsurile necesare și să oprească bullying-ul.
- Atât victima cât și agresorul au nevoie de sprijinul comunității școlare, de ajutor psihologic, școlar și familial.

Respectându-ne reciproc, indiferent de rasă, accent, religie, apartenență socială etc.,vom trăi într-o lume mai bună.

Pentru suport în implementare și consultanță nu ezitați să ne contactați.

Vă mulțumim!

Autori: Elena Chiru, Oana Hanganu și Larisa Popescu